

- samfunn@vl.no
- tips til avdelingen: 22 310 425
- flere nyheter på vl.no/samfunn

samfunn

Dette er en dame av typen polyommatus icarus (lakrismjeltblåtvinge). Den er observert på en øy i Oslofjorden.

Foto: iStockfoto

Sjelden dame

■ Sommerfuglen lakrismjeltblåtvinge er kritisk truet. I sommer er flere eksemplarer funnet på en øy i Oslofjorden. Mange fryktet faktisk at den sjeldne sommerfuglen var utdødd i Norge. Siste eksemplar ble observert i Bærum i 2007. Men så, i sommer, har **Roald Bengtsson** observert rundt ti individer på en øy i Oslofjorden der sommerfuglen aldri tidligere er blitt sett, skriver Dagbladet.

©NTB

Bistand på businessma

Norske næringslivsfolk inn i kampen mot fattigdom.

Geir Ole Bjartvik

geiroleb@vl.no

22 310 433

Pål Dale er en del av en ny generasjon norske u-hjelpere, som vil stille like strenge krav til resultater av bistand som de gjør til avkastning på børsen.

Norske investorer tar nå etter en internasjonal trend fra de ti siste årene, med rikinger som Bill Gates og Warren Buffet i spissen.

– Vi skal velge ut de lokale bistandsaktørene som er mest effektive og proffe i å redusere fattigdom, erklærer Pål Dale, daglig leder i stiftelsen Voxtra, grunnlagt av et knippe erfarne næringslivsledere med tidligere Norske Skog-topp Kim Wahl, i spissen.

Wahl med venner er ikke alene. Ingrid Stange, rådgiver i Formuesforvaltning, Norges største uavhengige tilbyder av formuesforvaltning, forteller om stor interesse blant nordmenn med penger til overs for å bidra til en bedre verden.

Kartlegger. – Det er en megatrend som folk ikke helt har skjønnet omfanget av ennå, mener Stange.

Hun møtte mange spørrende fjes da hun for to år siden begynte å lansere tenkningen om forretningsmessig tenkning og metode i humanitært arbeid. I dag forteller hun om positiv tilbagemelding både fra kunder og fra bistandsmiljøet.

Utplukking av prosjekter skjer i nært samarbeid med kunden. Først kartlegger hun vedkommendes ønsker, så finner hun passende samarbeidspartnere. En del av pengene går til organi-

Daglig leder Pål Dale i stiftelsen Voxtra har næringslivsfolk i ryggen når han går til kamp mot fattigdom med styringsverktøy hentet fra forretningsverdenen.

Foto: Jan Ivar Vik

Internasjonalt er Warren Buffet (lengst t.v.) og Bill Gates prominente eksempler på businessfolk som har gått fra næringsliv til bistand. Nå følger norske forretningsmenn etter. Kim Wahl, kjent fra Norske Skog, er styreleder i Voxtra. Ingrid Stange rådgir formuende nordmenn om humanitært arbeid i regi av selskapet Formuesforvaltning.

sasjoner og fond i utlandet, men Stange berømmer også norske aktører for sitt profesjonelle nivå, som Strømmestiftelsen og Misjonsalliansens virksomhet innen mikrofinans.

«**Venture philanthropy**». Mange av kundene ønsker ikke bare å bidra med penger, men også med sin særegne kompetanse. Og de ønsker detaljerte tilbakemeldinger, blant annet om effektiviteten av investeringer.

– Veldig mange av våre kun-

der er folk som har hatt suksess i forretningslivet. De ser at den samme tilnærmingen kan fungere innen humanitær virksomhet, sier rådgiveren.

Både Voxtra og Formuesforvaltning er medlemmer av European Venture Philanthropy Association. «Venture philanthropy» er et av begrepene som internasjonalt brukes om den nye typen tilnærming til bistand. Venture er hentet fra børsspråket og brukes om penger beregnet til risikoinvesteringer, som

ved hjelp av tett oppfølging og rådgivning fra investors side kan gi stor avkastning etter ganske kort tid.

De rikes rolle. Et annet ord for omtrent det samme er filantropi, som første gang ble brukt av redaktør Matthew Bishop i tidsskriftet The Economist.

Bishop skrev i fjor en bok der han kaller denne typen kapitalisme for en oppskrift til å løse verdens problemer på områder

der myndigheter, næringsliv og frivillige organisasjoner tidligere hadde mislyktes. Det kan ifølge Bishop snus ved at rike mennesker ser seg selv som sosiale investorer, og gjør bruk av metoder som «speiler måten forretninger blir gjort i den vinningsorienterte kapitalistiske verdenen».

Business-tilnærming. Daglig leder Pål Dale i Voxtra vil ikke si at den norske stiftelsen i ett og alt lever opp til begrepene

Kun for far

■ Frykten for svineinfluensa har ført til at fødeavdelingen i Elverum kun er åpen for besøk fra far. Spente beste-foreldre og nybakte storesøsken må smøre seg med tålmodighet når nye verdensborgere ser dagens lys på ved Sykehuset Innlandet i Elverum. Smittefrykten har utløst strenge restriksjoner ved besøk både på føde- og barselavdelingen og ved barselhotellet, skriver Østlendingen. ©NTB

Flere tar perm

■ I løpet av første halvår i år mottok 20.496 menn foreldrepenger. Det er en økning på 8 prosent fra samme periode i fjor, viser tall fra Nav. Totalt 60 prosent av fedrene som mottar foreldrepenger, tar permisjon på seks uker eller mer. – Det er fortsatt stor forskjell på permisjonslengden innen de forskjellige aldersgruppene. Det er flest i aldersgruppen mellom 35 og 39 år som tar ut seks uker, sier direktør Hilde Olsen i Nav. ©NTB

Stadig flere pappaer benytter anledningen til å ta seks ukers permisjon, og være sammen med barna sine.

Illustrasjonsfoto: Scanpix

Samarbeid

■ Noe av forklaringen til at krisen rammer Norge mindre enn de fleste, er det lave konfliktnivået på arbeidsplassene, mener forsker. Det gode samarbeidsklimaet mellom ledelsen og de ansatte i norske bedrifter gjør sitt til at norsk arbeidsliv slipper lettere unna krisen, mener Fafo-forsker Eivind Falkum. Han er en av bidragsyterne til en ny rapport om bedriftsdemokratiet som ble lagt fram i går. ©NTB

ner

som svirrer internasjonalt. Men i en god del følges oppskriften fra for eksempel venture philanthropy.

– Vi er aktive og tett på de vi gir penger til, og noe av tilnæringsmåten henter vi fra business, eksemplifiserer han.

På andre felter, som å coache ledelsen i organisasjoner som viser sosiale resultater, følger Voxtra ikke oppskriften som ellers er gjengs innen venture philanthropy.

– Vår filosofi er å finne organi-

sasjoner som allerede har nådd et ganske høyt modenhetsnivå, og ikke trenger den samme graden av oppfølging. Slik tar vi også lavere risiko, påpeker Dale.

Vannpumper. Foreløpig har organisasjonen gått inn i samarbeid med tre organisasjoner. Redd Barna er en av dem. En annen partner er en lokal organisasjon som tilbyr rimelige vannpumper til bønder i Assam-

Internasjonalt har såkalt filantrokapitalisme lenge vært en trend. «De er på saken. De ønsker resultater» skrev Time allerede i 2000 i et oppslag om rike filantroper som Bill Gates og eBay-gründer Pierre Omidyar.

Faksimile: Time Magazine

regionen i India. Ved hjelp av pumpene kan vekstsesongen økes og gi bondene langt større inntekter.

Foreløpig disponerer Voxtra 70 millioner kroner og er i en etableringsfase, men Dale sier stiftelsen håper å øke både kapitalen og antallet investorer etter hvert.

– Vi forventer at vår modell vil være interessante også for andre med ståsted i næringslivet som er interesserte i utviklingsprosjekt.

Bistandsveteran: Positivt og interessant!

– Jeg opplever at både bistand og forretningsliv kan ha ting å lære av et samarbeid.

Det sier Halle Jørn Hansen, tidligere generalsekretær i Norsk Folkehjelp. Gjennom mange år har han fulgt bistandsfeltet, både som journalist, byråkrat og organisasjonsleder. Han mener blandingen bistand og business ikke egentlig er ny i internasjonal sammenheng, men at det ikke har vært så mye av det i Norge tidligere.

– Hva kan business lære av bistand?

– At det nok er vanskeligere enn de tror å oppnå resultater,

Tidligere generalsekretær i Norsk Folkehjelp, Halle Jørn Hansen.

sier Hansen, som varsler at enkelte nykommere kan få «opp-skrubba neser» i møte med nye erfaringer.

Han mener like fullt at bidrag fra forretningsfolk er et fornuftig og nyttig supplement til annen bistand.

– En bredere sammensetning kan også være med å gi bredere legitimitet til bistandsarbeid, sier Hansen.

FAGFORENINGEN DU VELGER SELV

krifa
Kristelig Fagforening
- et verdifullt valg

“Svært få organiserer seg i min bransje; de tenker ikke over det med fagforening. Jeg meldte meg inn i Krifa for ikke å stå alene.”

Eva, salgskordinator

Se andre medlemsuttalelser på krifa.no
– eller ring 2272 0020 for mer informasjon

Krifa - Kristelig Fagforening - en ny arbeidstakerorganisasjon for alle uansett bransje. Kun 139 kr/mnd å være medlem. Den enkelte står fritt til å velge forsikringer eller andre tjenester i tillegg til medlemskapet, mens foreningens jurister hjelper alle medlemmer med lønns- og arbeidsvilkår. Bli medlem av en politisk nøytral fagforening.